

**GLEDALIŠKO
POPOLDNE V
BUDIMPEŠTI**

str. 2

**LIKOVNA
KOLONIJA
V MONOŠTRU**
str. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 2. maja 2002 * Leto XII, št. 9

M a t i

Velko veselje je bilau v družini, gda se je Francek naraudo. Zato ka so starišče že starejši bili, gda je žena noseča gratala. Srmacke so bili, dapa maloma so že pred mejsaci, kak bi se naraudo, vsakša fela gvant vküppoküpili. Potistim so pa že samo za njega živeli. Tak so ga skrb meli, kak če bi iz zlata bijo. Bola so oni nej djeli, samo naj mali vse dobi.

Leto je prišlo, leto je odišlo pa je mali Francek šaular grato. Prvi razred že skur vözopodo, gda ma je oča naglo mrau. On te še trno nej vedo, ka se kaulak njega godi. Samo pri obedi ma je bilau špajсно, gda sta pri stauli vsigar samo z materjo sejdl. Tistoga reda je mati ešče več mogla delati kak prvin, naj njeni ljubleni sin vse dobi, ka ma trbej. Delati, dočas je v šaulo ojdo, ma nikdar nej trbelo. „Tvojo delo je, ka se včiš,” ma je mati vsigdar prajla. Francek se je pa samo včiu, istino, ka se je tau nej vidlo v šauli, gda so je cenili. „Nej baja, nišo dobro maštrijo se zato vönavčič, nej trbej vsakšoma za barbejra titi,” pravi mati, pa sina, steri že višaši kak ona, vcujk sebi stisne. Dapa sinej se tau ne vidi, ka mati nje-gaga stiskava. Prime ji roke pa kraj od sebe go potisne. Mati nika nej prajla, samo se je obrnaua, dapa od tistoga dneva srce kak bi ji žmatnejše klepalo. Francek, gda je osnovno ša-

**Ob materinskem dnevu
čestitamo
vsem materam in babciam**

ulo vözopojdo, se je v Varaši za tišlara včijo. Mati je sploj ponosna bila na svojga sina. Če je v bauto po krüj üšla, te samo od njega gučala drugim ženam. Gnauk je Francek doma njau edne knjige na stauli, zato ka silo emo na autobus. „Jaj, kak de se zdaj včijo moj mali,” si misli mati pa gorskauci na biciklin. Mlajši so ranč vanej na dva-uri stali, gda je mati taprišla. Francek je tü med njimi bijo. „Francek,” kriči mati. Francek zagledna mater pa se obrne. Sram ga je pred druž-

gimi, ka on tašo staro mater ma. „Francek,” kriči še enkrat na drugoj strani grajke. „Ti, tau nej tvoja mati,” ma pravijo drugi. „Tau, kak bi tau moja mati bila,” pravi Francek. Gda je mati tau čüla, ka je njeni dragi sin pravo, knjige dola na zam-lau djala pa se je na grajko naslaunila. Mogla se je držati, zato ka se ji je tak vrtelo, ka skur vküp spadnila. Malo se je eške tam naslanjala, potistim se obrnaua pa s skonznatimi očami domau odišla. Potistim Francek

ešče dugo nej smo materi v oči pogledniti. Tri lejta so brž odišle pa Francek je že delat začno odti. Mati je sploj vesela bila. „Jaj, zdaj de mi že dobro, zato ka že slöjži moj sin,” si je misllila. Pa tak bilau tü. Francek je služo, dapa plačo v krčmej tazapuco. Naleki bijo, nišo brigo nej emo. Mati ma je djesti dala pa dostakrat še pejneze tö. V vesi so ji dostakrat prajli, ka zaka ma dava pejneze. Če bi nej emo pejnaz, bi nej pijo. „Pa ka naj delam, kakšni koli je,

zato je moj sin,” prajla natau vsigdar.

Eden den, gda domau iz fabrike išo, je vido, ka dosta lüstva stoji pri njinoj iži. Nej vedo, zaka. Začno je leteti, gda je pri iži stano, je vsakši njega gleda. „Mati ti je mrla,” pravi nekak. Francek samo gleda pa edno rejč nej mogo prajti.

Francek pri grobi samo stau pa gleda, skonze so ma pa pomalek dol po lici kvapile. Samo zdaj je zvedo, ka tista ženska, stera njega na svejti najbola rada mejla, njegva mati, več nede skrb mejla njega. Neda varastüvala, če de batežen, nede ga več poslüşala, če se kaj žaugati ške, nede ga z obedom čakala. Nede več tiste, stera na svejti njega najbola rada mejla. Zdaj je pozno Francek oprvin, če kaj nega. Pa tau nika tašo, ka fali pa si itak ne more pomagati. Zaman bi emo pejneze, grünt, bi biu bogati, tau ne more küpiti. Cejle pejneze, ka je doma emo, je na rauže pocero pa je gora na grob sklau. S tejm je sto pokazati, kak je rad emo svojo mater. Dapa zdaj je že kesnau bilau.

* * *

Prva nedela v majuši je materinski den. Vsakši naj da svojoj materi edno raužo, kakkoli mala naj bau-de. Več vela zdaj edna mala rauža kak eden velki püseau te, gda je že kesnau.

K.H.

Razstava o Plečniku

Tisti, steri ste že bili v Bogojini pa si poglednili cerkev, ste gvišno čuli ime arhitekta (épitész) Jožeta Plečnika, steri je naredo plane za tau cerkev. Dapa rami, cerkve, palače, stere je on planiro, ne stodjijo samo v Sloveniji, liki na Dunaji (Bécs) pa v Pragi tō. V Slovenskom daumi v Mo-noštri je razstava o tom svetovno znanom Sloven-ci. Ka so tau razstavo leko pripelali v Varaš tō, sta po-magala slovensko Ministr-stvo za kulturo pa Galeri-ja-Muzej v Lendavi.

Delo slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika je postalo v osemdesetih in morda še bolj v devetdesetih letih za Evropo in svet pravo odkritje. Proces odkrivanja Plečnikovega opusa, razpetega med Dunajem, Prago in Ljubljano, je doživel pomemben prelom z razstavo, ki jo je zasnoval Umetnostni in kulturni center Pompi-

dou v Parizu in izpeljal ob finančni pomoči Mesta Ljubljane in Republike Slovenije spomladi 1986. Jože Plečnik se je rodil 23.

januarja 1872 v Ljubljani. Po končani ljudski šoli je že kmalu odšel na industrijsko obrtno šolo v Gradcu in se izučil za načrtovalca pohiš-tva. Leta 1895 se je vpisal na dunajsko likovno akade-mijo na oddelek za arhitek-turo in jo leta 1898 končal kot najboljši diplomant v

razredu profesorja arhitek-ta Otta Wagnerja. S tako imenovano rimsko štipen-dijo je dve leti potoval po Franciji in Italiji. Po vrnitvi

na Dunaj se je kmalu osa-mosvojil. V tem času je izve-del nekaj zasebnih in najem-nih hiš, znamenito Zacher-lovo hišo v središču Dunaja, vodnjak Karla Boromejs-kega in cerkev sv. Duha. S temi deli se je Plečnik uvrstil med pionirje evropske mo-derne arhitekture. Med leto-

ma 1911 in 1921 je pouče-val na umetno-obrtni šoli v Pragi. Leta 1921, po ustano-vitvi ljubljanske univerze, je prišel poučevat na odde-lek za arhitekturo Tehnične fakultete v Ljubljani, hkrati pa je sprejel imenovanje predsednika Češkoslovaške Republike Tomaša Masary-ka za glavnega arhitekta prenove praškega gradu na Hradčanih. Tako sta začela nastajati vzporedno dva opusa, praški in ljubljanski. Na Hradčanih je Plečnik ve-likopotezno oblikoval vrto-ve, dvorišča, prehode in no-tranjščine. V tridesetih letih je pozidal še monumental-no cerkev sv. Srca Jezusove-ga na praških Vinogradih. V Ljubljani je začel bolj skromno s pozidavo lastne hiše, nadaljeval z domom duhovnih vaj, a je dobil že kmalu pomembnejša naro-čila: recimo cerkev sv. Fran-čiška v Šiški, cerkev Vnebo-hoda v Bogojini v Prekmur-

ju, ljubljanski stadion, Na-rodno in univerzitetno knjižnico, Žale, Uršulinsko gimnazijo.

V teh delih se nam razodeva kot moderen arhitekt, mes-toma izrazitih ekspresioni-stičnih potez, vendar vselej zastrt z izvirno predelano klasično ali drugo zgodovinsko obliko.

Poglavitna značilnost nje-govih urbanih potez je ve-lika inventivnost v nizanju optično privlačnih točk, ust-varjanju ritma, ki more da-jati zlasti pešču ugoden do-življaj mestnega prostora. Po vojni se je ukvarjal zve-čine z oblikovanjem spome-nikov, z adaptacijami cerk-va, opremljanjem krstilnic in kapel.

Bil je član Slovenske akade-mije znanosti in umetnosti, imenovali so ga za častnega meščane Ljubljane, po vojni je prejel Prešernovo nag-rado, najvišje slovensko na-cionalno priznanje za umet-nost.

Gledališko popoldne v Budimpešti

Slovensko društvo v Budim-pešti je 13. aprila organizi-ralo že tradicionalni gleda-liški večer. Ob tej priliki smo povabili dve skupini, ena je prišla k nam iz Slovenije. Gledališka skupina Turistič-nega društva iz Trdkove je že drugič gostovala pri Slo-vencih v Budimpešti. Tudi lutkovno skupino gornjese-niške osnovne šole smo pri-čakali kot stare znance. Gledališko skupino je vodil gospod Srečko Kalamar, ki je predsednik društva, lut-karje pa namestnica ravnatelja, Ildiko Dončec-Treiber. Med gosti smo pozdravili predsednika Državne slo-venske samouprave Marti-na Ropoša in njegove sopro-go. Na tem srečanju smo se morali soočiti tudi z žalos-tnimi novicami. Predsedni-

ca društva Irena Pavlič zaradi slabega zdravja ni bila z nami na tem programu. V imenu članov društva ji želimo čim hitrejšo okreva-nje. Nikoli več ne bo z nami članica našega društva Ana Kozar, ki jo bomo zelo po-grešali. Najprej se je predstavila lut-kovna skupina z igro *Prvi*

dan v šoli. Uspešno so nas-topili pa ne le zaradi tega, ker so zelo spretno delali z lutkami, temveč tudi zaradi lepe domače govorice. Pred gledališčniki iz Trdko-ve sta zaigrala na harmo-niko člana našega društva Eržika in Peter Kondor. Dramska skupina je zaigrala komedijo *Francekova dru-*

žina. Tekst v goričkem na-rečju je napisala članica dru-štva Irena Kalamar. S svojo predstavo so poželi velik

pešti, smo za nekaj ur bili spet »doma«. V imenu Slovenskega društ-va v Budimpešti se zahvalju-

uspeh, kajti na svojstven način so nas popeljali v življenje goričke družine, ki je dobila »snejo« Štajerko. Vsi skupaj smo preživeli pri-jetno popoldne, kajti Slo-venci, ki živimo v Budim-

jem nastopajočim in organi-zatorjem, posebej Javnemu skladu za narodne in etnične manjšine, ki je našo pri-reditev podprl tudi denar-no.

Ferenc Kranjec

Nej samo zase

Tak šegau mamu povedati, kak so prsti na rokaj nej gnaki, mi, lüdje smo rač tak. Ne gledamo vō gnako, naturo tū vsakši ovakšo ma. Svejt bi zatok spoj čudno vōgledo, če bi vsi gnaki bili pa bi se na priliko vsakši samo zase brigo. Po mojom bi te svejt nej moglo stati.

Potrebno je, ka v cejlom našom življenji moremo misliti na druge lüdi tū.

Te misli so mi zatok napamet prišle, ka sam toga reda dosta ojdla v Števanovce. Tak napamet gemlem, ka če pomaleg, depa v toj vesi se vsakši den več takšoga godi, gde je lüstvo vküper. Pomaleg „rastejo“ organizacije, skupine, stere s svojim delom obogatijo ves.

Ne mislim, ka geste toga reda takša prireditev, gde je **Marijana Fodor-Holec** nej navzauča, gde je nej aktivna, je članica vsakše skupine pa organizacije, ka v vesi majo. Ovak je vōnavčena sobolica, majster svoje meštrije pa v Varaša na srednjoj strokovnoj šauli vči.

• *Rada bi zvejdla, zakoj delaš za druge, za ves?*

„Tam morem začniti, ka je tau nej vsigdar etak bilau. Tačas, ka sam se nej oženila, sam tū aktivna bila pa tau tū morem povedati, ka sam spoj lejpo mladost mejla. Gda sam se oženila, z možom sam odišla – za njegve službe volo – najoprvin na Verico pa te na Gorenji Senik. On je sodakči predjan bijo. Sedem lejt sam nej doma bila. Mejla sam dva deteta pa za toga volo sam

tū nej tak naleki ūšla. Deca je gor zrasla, prišli smo 89. leta nazaj v Števanovce. Gda je že mogauče bilau, sam tūj pa tam začnila vcuj pomagati. Spejvam pri števanovski ženskaj pa od začetka sam članica števanovske gledališke skupine. No pa gde kaj geste pa ma

zaposlilo, dja sam kreda za vse.“

• *V gledališkoj skupini sta že dve igri zošpilali, v usakšoj si ti igrala glavno vlogo. Nej si se žmetno navčila besedilo? Kak se čutiš v tauj nauvoj skupini?*

„Morem povedati, ka sam se v mojom življenji vendar telko nigdar nej smejala kak v tauj skupini. Tau je trno dobra „ekipa“. Besedilo se mi nej bilau žmetno navčiti. Kakoli ka doma ne morem dosta slovenski gučati, mauž mi je Vogrin, liki slovenski znam, vej so mi pa starišje Slovenci. Ka se človek v življenji gnauk navči, tisto ne more pozabiti. 5 lejt sam bila na Gorenjom Seniki, morem povedati, ka s tistim vred, ka so tau spoj lejpa lejta bila, dosta leko zavalim Senčarom. Vsigdar smo slovenski gučali. Pa tau tū samo zdaj vidim, kak je potrebno povejmo takše

skupine ustanoviti. Pri gezi ki tau dosta pomaga lüdam. Ka smo vküp stanili v tau skupino, smo dosta „haska“ doprinesli vesi. Dosta smo delali. Dosegnili smo, ka je kulturni daum oder daubo. Samouprava je samo material dala, ovak smo mi največ sami delali. Lejs smo pomagali vōpodrejtj, v vesi so tišardje šenki vküp postavili oder. Dja sam vse zašila, ka je potrebno bilau, zvün toga je na pomauč bila šaula tū, gde delam, dosta materiala sam dobila, ka poseba zavalim ravnatelj šaule Šandori Bediči. Vsi smo delali, vsakši takšo, ka je mogo. Zvün toga haska tak čutimo vsi, ka je velki hasek tau, ka so števanovski lüdje vsakši den bole aktivni, vsakši den nas je več, steri kaj napravimo za ves, za lüstvo. Gda smo tau drugo igro na vüzemski pondejlek nut pokazali, kulturni daum je puni bio. Gda smo tau vidli, smo takšo volau dobili špilati, ka je tau nej zapovedati. Za vse naše trüde smo bogato bili „plačani“. Pa je tau več, dosta več vrejdo, kak če bi nam stoj pejneze dau. Takše delo s pejneze ne moreš plačati.“

• *Večkrat sam bila na probi, gda ste se včili igro. Tak sam vidla, ka ste vsi, igralci „strašno prilični. Vsi ste za tau rodnjeni?*

„Dja tū tak vidim. Tau je mabiti zatok tak, ka fejst radi špilamo. Vsakši si sam vōodabre, ka de špilo pa se je tau do tejga mau pršikalo tū. Od sebe samo telko, ka gvüšno, ka sam od matere erbala tau žilo. Ona je bila takša, ka je trno razmejla hejc, vsigdar je vesela bila, dosta je doma samo tak spejvala. Žau zgübila sam go. V mojom življenji je 1996. leto bilau najbole žalostno, te sam mater zgübila. Ona je tū popejvala v zbori od začetka mau. Dve leti po njenoj

Papiri pripovejajo

Marijin list od bojne

Što je kriv? - spitava Marijin list maja 1940. leta. Zaka Baug tau dopüsti? Zatok prej dopüsti, ka smo krivi lidge sami. Človek je vōnajšo štük, človek je vōnajšo fligar (letalo), tank, mine (akne). Pükša je potrebna, ka človek z njauv divdjačino dosegne. Če bi se lidge s tem zadovoljili, ka bi pükšo nūcali samo za strejlanje divdjačine, nej bi od nje lidge kapali. Zaka pa je človek prišo na tau miseu, ka se s pükšov leko strejla tūdi na čleka, nej samo na divdjačino? Zatok, ka je v človeki nej gledlo svojoga brata, svojga bližnjoga, liki samo kak na nikšo stvar, šteri se lauču od človeka samo v to, ka pamet má.

Letalo je človek vōzmislo. Pa je jako dobro rejč vōzmislo. Človek se leko zdigne više oblakov in v ednoj vōri leko pride tá, kam bi deset dni nej prišo pejški. Kak bi leko nam tau asnilo. Naši lidge, raztepeni po Franciji, Nemčiji, bi leko vsakšo nedelo domau prišli k meši in predgi, ka tam ne razmijo jezika. Ja, lidge bi se nosili po zraki kak ftüci z ednoga kraja na drugi kraj. Zaka pa je nej tak? Malo lüdi se vozi z letalom. Mi eške vōlatimo, da čüjemo, ka nad nami brni in smo srečni, če ga vidimo, nej ka bi se z njim pelali. Vse letala, ka je države majo, so skor samo zatok napravljena, ka bi bombe pelale, lüdi morile.

Lidge se neščejo med sebov püštüvati, nego eden ovomi so si nevoškani. Tau je zrok nevole, ki je prišla na nas. Pri nas se sausadge tō vküpsvadijo, če kokauš na šečo skauči, pa na sausedovo skokodače. Države se med sebov skregajo, če edna ves kuln (premog) küpi, ka te drugoj ne ostane zadosta, ali petrol, ali železo plača, ka te druga ne more küpiti. In za toga volo leko grata bojna.

Baug nas opomina po svoji namestnikaj, dühovnikaj. Sveti Oča so pa eške posebi vse napravili, ka so mogli, ka bi svejt rejšili bojne. Depa tisti, šteri bi mogli poslušati, neščejo poslušati. Ne baugajo.

„Naj mašin skoči dol s tira, je nesreča gvišna. Naj narodi zapüstijo Boga, je bojna neizogibna“ - so pisale novine Marijin list majuša 1940. leta.

Marija Kozar

smrti so name tū vcuj vzeli.“

• *Tau ka na telko tala pomagáš v vesi, ka deš es pa ta, ka ti na tau pravi tvoja držina?*

„Moj mauž je tomi rad, on me zraven pošila, naj prej dem pa delam. On tū poma-ga, gde mora. V držini je tau nej problema. V šauli, gde delam, so kolegi tū spoj radi pa so ponosni na nas. Vse trüde človek nazaj „plačano“ čüti, gda tūj pa tam krčijo: Vido sam te na tele-

viziji ali trno fajm je bilau.

Tak mislim, ka smo nej daleč v Števanovci od toga, ka nazaj prinesemo tista lejta, gda se je tak dosta vse godilo v vesi. Nistarni od nas tau senjamo. Če mo zdravi pa eške več lüdi se pridružü k nam, se leko prška. Mlada generacija se tū začne zani-mati. Samo etak leko vüpa-mo, ka števanovci ostanejo edna kulturno bogata slovenska ves.“

I. Barber

OD SLOVENIJE...

Latvijska predsednica na prvem uradnem obisku v Sloveniji

Na prvem uradnem obisku v Sloveniji je bila latvijska predsednica Vaira Vike-Freiberga. Z gostiteljem, slovenskim predsednikom Milanom Kučanom, sta po pogovorih v Ljubljani odnose med državama označila kot odlične in potrdila prepričanje obeh držav, da si bosta še naprej prizadevali za članstvo v EU in zvezi NATO. V okviru obiska latvijske predsednice sta državi podpisali sporazum o sodelovanju na obrambnem področju ter konvencijo med vladama o izogibanju dvojnemu obdavčevanju in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja.

Drnovškovich 10 let

V ponedeljek, 22. aprila, je minilo deset let, odkar je bil Janez Drnovšek v parlamentu prvič izvoljen za mandatarja za sestavo vlade. Po tem je bil na to mesto izvoljen še trikrat, tudi na mesto predsednika zdajšnje, šeste slovenske vlade. Deset let od potrditve Drnovškovega prvega vladnega kabineta bo minilo 14. maja. Sicer je bil predsednik prve slovenske vlade, izvršnega sveta skupščine Republike Slovenije, od leta 1990 do 1992 Lojze Peterle, predsednik predzadnje vlade leta 2000 pa Andrej Bajuk.

Z novim vodstvom konec afere Rdeči križ?

Potem ko je največjo humanitarno organizacijo v Sloveniji pretresla afera zaradi posojanja denarja, so člani glavnega odbora in predstavniki območnih združenj Rdečega križa Slovenije na izredni generalni skupščini za predsednika izvolili Janka Predana, za generalno sekretarko pa je bila imenovana Tatja Kostnapfel-Rihtar.

Likovna kolonija v Monoštri

Če je na začetki apriliša nekak prišo v Slovenski kulturni pa informativni center, ga je najprva vdarila saga po olnati farbaj, potistim se je pa leko čudivo, gda je vido, ka nikši v farbastom gvanti ojdijo po iži.

Andre Gönter

Od 12. do 18. apriliša je bila v Varaša v Slovenskom dau-mi likovna kolonija (këp-zómüvészetü alkotótábor), na steroj je sedem likovnikov malalo pa farbalo kejp-e, slike. Največ slikarov je prišlo iz Slovenije. Metod

Frlic iz Škofije Loke, Igor Banfi iz Ljubljane, Endre Gönter iz Murske Sobote, Dubravko Baumgartner iz Lendave. Z njimi vret je delo Laslo Nemeš, steri je na Madžarsko prišo z Erdelskoga, zdaj živi v Zalaegerszegi. Dosta ojdü taprejk v Lendavo, ka tam mlajše vči. V tej koloniji sta delala dva mlada Varašanca tö, Jožef Geček pa Imre Nagy. Likovna kolonija je začnila delati na pobudo Galerije v

Lendavi, vodo go je njeni ravnatelj Feri Gerič, steri dobro pozna tau delo, vej pa na lendavskom gradi že trestü lejt majo takšo kolonijo. Pauleg toga, ka je vse organiziro, je v časi kolonije skurok vsikši den v Monoštri bijo. Skrbo je za slikare kak kašen dober oče, dober padaš.

Mi smo malo spitavali Endre Göntera, steri je lani emo samostojno razstavo v Slovenskom domu.

• *Kak človek začne malati, farbari slikati? Se že tak narodi ali se tau leko narvči?*

»Mi mamo takšo famijlo... Etognauk smo meli razstavo, ka smo za naslov napisali GÖNTER SEDEMKRAT. Dejdek pa oča sta malala, strice se je s fotografijü spravlo, dva mojiva bratranca tö rišeta, slikata, moj sin je tö študiro slikarstvo. Lekar je to nika malo od Boga dano. Oče je vsigdar sliko, vzimi vsakši večer. Ges sam s kmetov (s pavarskoga) doma. Gledo sam, kak je oče sliko in te sam se v takšo šaulo

vpiso.«
• *Kak se slika (kejp) rodi? Najprva se rodi v glavej pa te pride na bejlo platno ali naaupek?*

»Tau je nej enostavno. Gda maš bejlo platno pred sebov, tau te malo zasaga (te postraši). Ka zdaj trbej s toga nika napraviti. V bistvi delaš za sebe, kasneje pa postaviš kejp na kakšno razstavo, ta pride dosti lüdi in te vsakši s svojimi očami

gleda sliko. Tak ka te dozoreva (zrejla grata). Gda sam čüü, ka ste odpirali narodni park, te me že tau genulo. Te sam tau tak mejsec dni v sebi noso, in gda sam es prišo, sam ešče nej znau, ka s toga na platni bau. Zatok so dobre kolonije, ka smo tö maleri vküper,

ka te eden drugoga malo spodbujamo. Sam malo razmišlau, ka te park za domačine pomeni, malo sam se pogučavo z njimi. In zdaj s toga probam slike narediti. Nej ka bi zdaj gli Porabje slikau, liki ene stvari so notri, ka malo dišijo po tom narodnom parki.«

• *Tvoje farbe me spominajo na sprtolejšnje pa gesenske porabske farbe, so takše mile, lejpe farbe.*

»Porabje je dejansko milo pa lejpo. Če se tö ne pretvarjaš (szinlel), ka bi ti nika drugoga probo vóna-praviti, te si ti te farbe že dane, ka so pred tebov.

Ge tisto, ka doma delam, dale delam, dale vlečem tö, mogauče tau paše za Porabje. Pa mora pašati, če sam ges z one strani krajine doma, ka je samo meja vmejs. Te tö velke razlike nejga. Se na Goričko pripe-laš, na granici papire

pokažeš, se dale pelaš pa je pa vse isto, gnako.«

• *Leko ta kolonija gorostane, se razvija?*

»Ges tak mislim, ka leko. Mi smo se zdaj tak zgučali, ka vsakši od nas en kejp tö nja. Tau je že sedem kejpov, pa drugo leto sedem, pa tretjo leto sedem in te gnauk samo

tau z monoštrske (varaške) likovne kolonije.«

Kejpe, slike, stere je sedem slikarov zdaj napravilo v varaški likovni koloniji, te leko vidli na razstavi geseni v Slovenskom kulturnom in informativnom centru.

Marijana Sukič

Kokoutek

Komaj se je mali Rudek postavlo na noge, se ga je prijelo ime Kokoutek, ar je vsigdar vztrepoto od sreče, gda je zagledno ogen.

„Ges mo tomi rdečemi kokouteki vsigdar gut zaškrno,“ je ponavlo mali Rudek, gda ma je oča kupo za špilo velki plastični gasilski avto, šteri se je, če ga je potočo po podi, oglaso s pravimi sirenami. Malomi Rudeki so sijale oči, zatou je vsigdar, gda ga je što pito, ka de, gda de zraso, pravo: prvi napadalec v gasilski četi, tou je tisti, šteri ma v rokaj cejv pa ide naravnost v ogen.

Istina: mali Rudek, šteri je medtem zraso v velkoga Rudija, je odišo v varaš in se zglaso v pravo gasilsko službo. Nej samo, ka je znao, ka se z vodo ne smej gasiti elektrika, liki s prajom, znao je tudi, ka trbej ogen staviti okouli, nej pa trošiti vodo, gde nega nikšnoga haska.

„Kak pa se te gasi lübezen, Kokoutek?“ so ga dražili njegovi pajdaši.

„V lübezni ma ogen šarkanjove oré,“ so se delali norca iz njega, ar nej so ga trno brigale ženske.

„V ženski gori notri pa vöni, pa ne pomaga niti voda niti praj s pekla,“ je bio pameten njegov gasilski predjen.

Kokoutek pa se je samo škrabo po glavej, ar je živo samo za svojo službo, zato se ženske, če gli je meo že prej dvajsti lejt, neje niti tekno. No ja, včasi je senjo o kakšni takšni, štera ma rdeče lase pa žareče oči, takšni, štera ma rada prave moške, štere si vüpajo tudi v srcej najvejške nevarnošče.

Pa se je zgoudilo, ka se more zgoditi: zagledno se je v mlado, malo preveč živo Aranko, za štero je znao, ka se moški ne brani, znao pa je tudi, ka lejko pogasi njeno goreče srce samo, kak je gu-

čo naokokouli, njegva cejv.

„Samo če se nede preveč vujgnila, gda boš gasijo,“ se je prvi oglaso njegov predjen. „Aranka küri takšni ogen,“ se je smejao, „ka bi eti okouli sfalila vsa voda, če bi ga šteli pogasiti.“

„Pokazati ji moraš, Kokoutec, ka oni prdlec, šteri se postavljajo pred njo z velikimi avtoji pa nedenjenimi buksami, nejsio nika prouti tebi, ka si bio že v cajtinaj razglašen za najboukšoga gasilca, šteri je obrano dvej fabrike in tri štale,“ so ma dopovedavali.

„Zakurbļaj svoj moped pa se odpelaj k njej, pa sam gor vužgi njeni ogen pa boš vido, kak de vesela, gda boš gasio!“ so bili vsipoprejk čedni.

„Vido boš, kak de sama gnala pumpo, ka bi priteklo ešče več vodé,“ se je smejao njegov komandir in ga potrečno po rami. „Ovi keden maš priliko, ka se pokažeš pred njo, mo Kokoutek, samo dobro moraš premisliti...“

Za slab mejsec so v njeni vesi blagoslavlali nouvo gasilsko šprickanco. Kokoutek je meo velki guč, postavlo se je kak general v svoji nouvi uniformi, na šteri se je svetila zlata medalja. Aranka je sedela v prvi vrsti, visoko je prekrizala nogé, ka so se včasi, gda jo je pogledno, dojavile rejči.

„Naj bo ta gasilska brizgalna kak stara devica, vsigdar pripravljena, nikdar ponučana,“ je končao svoj slavnostni guč in segno veškemi gasilskemi predjnimi v roké.

Arankine oči so se zabliskale. Vido je, ka ma potüma pravijo, naj si sede k njoj, vido, ka je zraso v njenom srci v edinoga moškoga, šteroga si je vöodebrala.

„Kak si na konci lepou pravo, Rudek,“ je zazdenola.

„Leko mi povejš tudi Kokoutek, Aranka,“ je oupro poželive oči v njeni lejpi našmin-kani obraz.

„Ti za mene nemreš biti Kokoutek, Rudek,“ se je oglašila in pocuznila baracpalinko, medtem ko je Kokoutek nagibo špriceré, „ar če si ti kokoutek, sam ges tvoja djarica. Za žensko pa je nej spodobno, če je djarica, na štero leko sede vsikši kokout.“

Zasmejala se je. Oči so ma obstanile na njeni lejpi zobaj pa lasaj, na ceckaj, šteri so poskočili, gda je segnila po nouvo baracpalinko, štera ji je napunila žile pa tejljo z nekšnim čüdnim ognjom, šteroga bi znao ukrotiti samo Kokoutek.

Tak se je nagibo večer. Lüdstvo je bilou veselo, pilou se je in gelo, muzikantje so veselo špilali, Kokoutek pa je pri plesi tak vrouče stiskavo svojo Aranko, ka si meo občütek, ka de se prej vtrgno. Špricari so napravili svoje, držo jo je za rokou in jo bouužao, njej pa se je fajn vidlo, ka se je obnašo Kokoutek kak varaški gospoud.

„Vidla boš, kak do zajejnoli, gda do me vidli, ka vse si vüpam,“ se je postavlo pred njo in jo naraji prijio za kolena.

Smejala se ma je in zapelivo prekrizala nogé.

Te pa se je zgodilo: naidnok, Kokoutek ji je pravo, ka mora za časek iti poglednoti svoje padaše, je vövdaro v vesi pravi ogen. Pa nej v kakšni zapuščeni štali, nej, zagorelo je v Arankini iži. Gda je tou zvedla, je vküper spadnola, ka so jo nej mogli gor zmočati, Kokoutek pa je že vseo v gasilski avto in se odpelo k nesrečni iži. Ešče prlej, kak so za njim prišli njegovi veški gasilci, je potegno cevi k mlaki in vužgo šprickanco. Sam je prijio ročnik in kričo, naj dajo gas motorki do konca, ar do samo tak zaškrnoli gut tomi rdečemi kokouteki.

Pa so rejsan: ešče prlej kak je Aranka prišla k sebi, je sejdo pri njej in jo boužo po skuzavem lici:

„Aranka moja, brez mene bi vse pogorelo... Samo za tebe sam šou v ogen, pa ka bi ti pokazo, ka sam nej z mekoga testa...“

Nej ji je do konca obriso skuze, gda so se pred njega postavili žandari. Samo pomignili so ma in ga odpelali v varaš, s šteroga ga neje bilou nikdar nazaj, ar neje mogo dopovedati na sodniji, ka Arankine iže nej gor vužgo zavolo čemerov liki zavolo lübezni, štero je - tak si je sam brodo - s svojo nouro glavov sam doj pogaso.

Milan Vincetič

... DO MADŽARŠKE

Tudi drugi krog volitev uspešen

21. aprila se je udeležilo drugega kroga volitev več kot 72 odstotkov volilnih upravičencev. Madžarski parlament ima 386 sedežev, 188 mandatov so dobile sredinsko-desne sile (FIDESZ-MDF), 198 mandatov pa levica in liberalci (MSZP in SZDSZ). Na podlagi madžarskega volilnega zakona mora predsednik države v roku tridesetih dni sklicati parlament, v roku šestdesetih dni pa imenovati mandatarja. Na podlagi razmer med parlamentarnimi silami bo to po vsej verjetnosti Péter Medgyessy, kandidat socialistov.

Pripravlja se nova kaseta

Ohranjanje ljudskega izročila je eden od pglavitnih ciljev Zveze Slovencev na Madžarskem. V ta namen je v prejšnjih letih izdala kaseti (Mi, Slovenci; Poslušajte vsi ljudje). Na prvi so posnetki Mešanega pevskega zbora Avgust Pavel in Ansambla Lacija Korpiča z ženskim kvartetom. Na drugi poje MePZ A. Pavel cerkvene pesmi.

Na začetku aprila so v studiu Radia Maribor posneli ljudske pevke iz Monoštra. Obe skupini pojeta porabske ljudske pesmi in jih je pripravila Marija Rituper, glasbena pedagoginja iz Murske Sobotne. Skupna kasetna dveh skupin bo izšla na koncu maja ali v začetku junija.

Kdo zna več o Porabju

26. aprila so se porabske osnovne šole in Gimnazija v Monoštru udeležile kviza *Kdo zna več o Porabju*. V kvizu, ki ga je pripravila višja pedagoška svetovalka za porabsko šolstvo Valerija Perger s pomočjo sodelavke Zveze Slovencev na Madžarskem Klare Fodor in sodelavke Slovenskega kulturnega in informativnega centra Brigite Šoš, so sodelovali sedmi in osmi razredi in gimnazijci. Sodelovalo je sedem ekip.

Kviz je namesto tekmovanja v recitiranju, kjer se težko ugotavlja, koliko pravzaprav porabski otroci še obvladajo materni jezik. (Več o kvizu v naši naslednji številki.)

RADIO MONOŠTER

UKV (FM) 106,6 MHz

Od ponedeljka do sobote

od 16. do 17. vöre,

v nedelo

od 12. do 14. vöre.

„Dja sam sedem lüdi opravkala v življenji“

Šoltna Rejza z Otkovec so v življenju dosta trpeli, sedem lüdi so opravkala, küjala, čistili in na grünti delali, depa itak tak pravijo, ka so oni tau iz srca radi delali in z dobro volauv.

• *Malo mi tapovejte, kak ste živeli?*

„V Otkovci sam živela 45 let. Zdaj, ka sam stara gratala pa se ne morem tadržati, sam si zbrodila, ka k sinej odidem na Vogrsko. Moj sin je v Otkovce nej sto priditi, te sam pa dja mogla tatiti. Tam med Vaugri je dobro, poštujejo me. Mam dveje dobre sausedice, vsakši den si pripovejdamo, k meši demo in sam trno vesela. Tau je najbaukše, ka je cirkev paulek in večkrat leko demo na keden. Name so tam tak prijeli, kak če bi se dja tam narodila“

• *Vi ste z edno ženov vtjüp živeli v Otkovci, tista vam kakešna žlata bila?*

„Ona je bila mojoga brata žena, müve sve 18 let vtjüper bila. Zdaj tri lejta sve raznok prišle, ka sve v Otkovci rame odale pa se je ona k moji čeri spatjivala, dja pa k sinej. Na žalost, zdaj sve pa čistak raznok prišle, ka ona mrla in me je tøj njala.“

• *Zakoj so oni iz Čöpenek vam prišli?*

„Tau je tak bilau, ka je ona mlajšov nej mejla, možji je v bojni minau pa je sama ostala. Z njauv je živo njene sestre sin in gda se je on oženo, so njau nej poštuvali. Gnauk je k meni prišla pa mi je prajla, če go nutra vzemem, ka če nej, te ona v vodau skauči. Pravla sam njej: „Nej trbej tebi v vodau skakati, mi mamo velko korambo, ti tøj maš mesto pa ve müve dveje tadelale.“ Tak sve se poštuvale kak dveje sestre, ešča vendar bole. Imela sve dva psa, njiva sta naje skrb mela v tisti grabi, v gauštji. Dosta sve nej delale, samo telko, ka za küjno trbelo

nama.“

• *Od vaši starišov mi kaj povejte oš Šolini?*

„Moj oče so kovač bili, štiri vasnicej so vse oni naprajli. Moji stariške so trno dobri bili, vsakši je rad emo nji. Nega dneva, ka bi mi oče, mati pa baba nej napamet prišli. Vsakši den mi je žmetno, vsakši den boga molim za nji. Trno dobro življenje smo meli, poštuvali so nas, radi meli pa mi mlajši nji tü. Na pamet mi pridejo trno-trno dostaktr. Dejdeka sam nej poznala, ka so oni brž mrlji, oni so tü kovač bili.“

• *Kak ste se počutili v Števanovci kak dekla?*

„Trno dobro. Prekj nas je bila Šolina krčma, okno sam odprejto mejla pa sam čüla, kak igrajo tam. Stariške so tü radi ojdli v krčmau, depa dja sam raj kama daleč üšla v krčmau, ka te so me stariške nej vidli, kak sam frdolicakala. Najraje smo k Banfina ojdli z dvömi brati. Bilau takšno, ka smo lažali doma, ka na varostüvanje demo. V črnöm gvanti sam üšla, drugi gvant sam pa nikak vö iz rama sprajla pa sam se prekj razmetala. Gnauk so pa gora prišli na našo ciganjjo, so nas spitavali, ka gde smo bili. Pitali so nas, ka v steroj iži je ležo mrtvec. Vej pa tau smo nej vedli, ka kelko iz bilau, nej ka bi ešče tau vedli, ka gde je bijo mrtvec. Z ednim bratom sva vtjüp domau prišla, po pauti sva si zgučala, ka povejva, depa drugi brat je kasnej domau prišo. Gda so spitavali, on je vse drugo gučo kak müva. Na, vej je te naša ciganjija vöprišla. Vej pa nej smo dugo ojdli, samo smonej ta šli, kama bi nam trbelo, litji smov v krčmau šli, tau je nam bole šmejkalö. Vse norije smo naprajli, depa tak brodim, ka sam dobro delala, ka sam zatok dosta trpela tü v deklinstvi. Gda sam 14 lejt stara bila, sam sama mogla edno držti-

no tadržati, ka so moja mati batežni bili. Mogla sam köjati, prati, peči pa vanej na njivi delati. Ešče bilau

Šoltna Rejza

takšno, ka sam mejla kröj djenjanoga pa vöpovalanoga, gda je prišo eden človek, ka očo čako, ka so kovač bili. Tam v köjnji je sejdo pa me je gledö, kak mo kröj vövalala, kak peč vö zamatem pa zakürim, kak kröj nutra v peč dejem. Tak mi je nej vseedno bilau, ka so mi kaple po obrazi dole tekle od nevaule, ka so me tisti človek tak gledali.“

• *Če ste v tisti lejtej že vedli peči pa küjati, te so vas že mati mogli rano navčiti.*

„Name nej trbelo včiti, ka sam na pavarškom mesti gor rasla. Meli smo preci grünta, gda sam vö s šaule prišla v 12 lejtji, ka smo te ešče samo 6 lejt ojdli v šaulo. Na žetvi sam že delala, vezati sam mogla snauptje, vse sam vejdlä naprajti. Vejš, ka? Kröj sam z dvömi rokami mejsila, ka sam nej ladala, mauč sam nej mejla, ka sam slaba bila. Name so zvekšoga baba včili, kak trbej eto, kak trbej tisto delati. Pa sam dja tau skauz pelala v svojom življenji, dočas ka sam mogla.“

• *Kakšni beteg so meli mati, ka so tak graubo batežni bili?*

„Pri srcej so meli bajo, eno drvenko vrastva so nücali. Če so k meši šli, so v žebki

molgi nesti s seuv malo čaja, ka če nji kašeu zgrabo, so molgi malo guntntiti. Delati so nej molgi, prigniti so se nej molgi, žalostno je bilau. Depa itak sam vesela bila pa sam veselo opravkala svojo mater. Vsigdar sam si mislila, če mi mati mrdjejo, kama mo te gledala, ka druge dekle do mater mele, dja pa matere nemo mejla. Dobro babo sam mejla, samo so oni prvi mrlji kak moja mati. Mati so 77 lejt živali, oče so prvi mrlji, samo so 64 lejt stari bili. Kak sam ti že prajla, oče so kovač bili, dosta in žmetno delo so delali. Furton so tau čakali, naj zlato gostüvanje leko majo, pa so na žalost nej zadobili tau.“

• *Paulek vas je krčma bila, vaš oče je pa kovač bijo.*

Kelko lüdi je te tam ojdlo?

„Trno dosta. Tam je ešče masarija tü bila, ka so maro kllali. Tam je tak koražno bilau včasik ka vse, skurok sam rada bila, gda sam se oženi-la, ka sam na merno mesto prišla k Sečarski v Otkovce. Ešče ti tau tü morem prajti, ka sam oči dosta pomagala v kovačnici, klejšča sam držala, oče so pa z dvömi rokami vözbili, ka je ranč trbelo. Dostaktr si ešče zdaj mislim, če bi oni nej kovač bili, bi nej takšno žmetno delo delali, bi njim nej trbelo tak mlado mrejtji. Tak je bilau, ka gda so malo cajta meli, so šli na njivo orat, večer do pau dvanajste so pa v kovačnici delali. Zazrankoma so že pa v pau štirtöj klonckali na okni, ka njim trbej kaj klepati. Strašno so dosta delali.“

• *Što je delo na njivi, če so mati batežni bili?*

„Mejla sam dva brata, eden je 41. leta rutjivo, drugi je pa v 42. leta rutjivo. On je v bojni mrau. Zvekšoga sam dja mogla delati, šest glav mare smo meli. Včasik sam nej vejdlä, če mo v štalo letejla, mater opravkala ali pa na njivo üšla delat. Mati,

gda je že samo v posteli bila, večer je malo do edenajste spala, te je kričala, naj go gorpousedim, naj se njim malo pleča rasladijo. Zazrankoma v petoj vöri so pä kričali naj njim friško mlejko prinesem, ka so tisto malo pili. Buma tak je bilau, ka si ne smejm na tista lejta nazaj zmisli. Dja samo tak pravim, ka mladi človek dosta leko nese, če šče. Tak sam bila, ka sam vsakšoga baugala pa sam vidla, kak je težko ednomi betežniki. Vse sam včini-la, ka sam mogla. Moja mati so šest mlajšov meli, v Ameriki so se oženili. Od tistec so domau molgi priditi, ka edno dejte furton betežno bilau pa njim je doktor pravo, če do domau šli, te dejte ozdravi od toga lufta. Tøj doma so stari dejdek tü kovač bili, gda so mrlji, je ves telko gučala, naj moj oča doma ostanejo pa naj prekj vzemejo maštirjo. Oni so nazaj steli titi v Ameriki, gda dejte ozdravi, samo je bojna vövdarila pa so te več nej molgi titi. Zdaj že samo dva živeva, brat je 83 lejt star, dja sam pa 88 lejt zdaj. Tak pravijo, štiri dosta dela v življenji, tisti dugo žive.“

• *Gda ste se oženili ste tadala telko delali?*

„Buma tadala sam telko delala, sneja sam gratala. On so tü velko pavarstvo meli na konci so tü batežni bili stariške. Mojo trpljenje je nej velko bilau, če rejšan je nej leko bilau, depa sam z dobro volov včini-la. Dja sam sedem lüdi opravkala v življenji, küjala, prala, opravkala pa ešče na pavarštom delala. Ka je pa najvekšo bilau, ka sam sedem lüdi pokopala, ka je najbolje žalostno. Meni je tau tak bilau, ka sam vse iz srca delala pa meni je tau nej žmetno. Tistomi je žmetno, štiri nešče koga pa ga težko vidi, tistomi je tau žmetno.“

Valerija Časar

OTROŠKI

Pripovejsti iz Črnoga lauga

KOTIČEK

Zdaj je najbolje najprej valaun tou, ka ste nazaj domou prišli, - je pokumo čalejski kral Vodislav in prejk svekloga neba potegno kmico, na steroj je svejtilo telko zvezjd, ka ji ške niške do toga mau nej vido.

Telko zvezjd je nej ške nigar vido mali Marko. Kak bi je pa vido, če pa so ranč najbolje stari lidge nej poumnilo telko zvezjd na nebi. Da pa mali Marko je vedo neka več, kak pasov vedli sta-

rejši lidge. Na, nej je glij vedo, bole bi leko prajli, ka si je od toga brodo.

- Tou je zavolo čelerija, v tou sam gvüšen. Telko zvezjd na nebo ne more pripelati nika drugo kak pa čelerija, - je pripovejdo svojoj babi, s sterov sta gledala v zvezjzno svekline. Baba Marjeta se njemi je samo smejala. Rejsan, ka je njeni Marko ške mladi pojbič, dapa tak mladi pa je dun nej, ka bi vörvo v čelerijo. Marko njoj je pravo, ka je že dugo nej vörvo v takšo delo, gda pa je zagledno takšo nouč, pa je gvüšen, ka geste čelerija na tom svejti. Najbole od vsega pa ga je mi-

galo, kak se leko naredi takša nouč. Kcuj k tomi pa ga je še migalo, če bi se leko un sam navčo delati ranč takšo nouč.

- Ne mantraj si zdaj s tem tou tvojo mlado pa lejpo glavou, liki skoči v postelo spat. Kesnou je že, - ga je baba Marjeta pobožala po glavej in vugasnola posvejt v njegvi sobi.

Marko pa je nej mogo spati. Tak se njemi je vidlo, ka vse kouli njega trpeče ranč tak, kak trpečejo zvezjde na nebi. Bilou njemi je, kak če bi zvezjde plesale po cejloj sobi, kak če bi un sam biu edna od tej zvezjd. Sam se je tō začo vrteti vküper z zvezj-

dami v njegovj sobi in s tistimi na nebi. Pomalek se je zdignou iz posteje, začo sijati, nagnouk je že biu Marko ena zvezjda.

Zdaj je več nej biu doma, biu je že na viskom nebi. Potüvo je vküper z drugimi zvezjdami vse ta, kama si človek ranč ne more brodit. Dol z Zemle je gor prouti nebi gledō čalejski kral Vodislav. Trno je biu vesele vole. Kak bi nej biu, če pa je njegva čelerija naredila malomi Markoji takšo lejpo, nej lejpo, liki najlepšo nouč.

- Vredi je tak, - si je poškrabo svojo čalejsko brado. - Vredi je, če mlajši vörvelejo v čelerijo. Te se njim vse

takšo lejpo leko zgodi, ka si ranč ne morejo brodit.

Marko je z zvezjdami pleso cejlo nouč, dokler ga je nej vküper s sveklimi sestrami vgasno nouvi den. Zbūdo ga je dūj po friškom zajtriki. Na stoli ga je čakalo pečeno dajce in zlato pečena žemla, zlata kak zvezjda. Včasi je vedo, ka njegova pout po nebi nejo bile senje, liki ka je vse bilou ške kak za istino.

Milivoj Roš

KAUT

Pismo iz Sobote

Žmetni dnevi

V tom našom žitki je trno dosta žmetnoga. Ništerni vejo prajti, ka je že žitek žmeten. Drugim je žmetno kaj drugo. Gestejo možakari, ka se njim zgodi žmetna nouč, tou se vej, zakoj. Ženske bi rade bile, če bi leko vsikši den prajle, kakšo žmetno, dapa lejpo delo so mele vnoči. Mlajšom je žmetna šoula, školnikom so žmetni mlajši. Pavrom je žmetna zemla, pav pa je nej vsigdar najbolje žmeten. Za ništerne so pejnzi žmetno prislūženi, ništerni je žmetno tazapravijo. Včasi se takšo zgodi, ka komi glava grata trno žmetna, geste pa takšo tō, ka ma kakši možki žmetno rokou. Žene tō majo gda žmetno rokou, dapa za tou vej samo držina, najbole pa mouž z žmetno naturo. Edni ne morejo bar brezi edne žmetne laži na den, paklik drugi žmetno kaj vörvelejo. Na, vsikši kakšo žmečo s seuv po svejti nosi. Ge tō, kak te vidli!

V zadnjom meseci nosim na plečaj trno žmetne dneve. Eden den je bole žmeten od drugoga. Tak so žmetni, ka se že bole vlečem, kak pa odim

po tom svejti.

Pomalek, vej vama pa vōovadim, zakoj so tej moji dnevi tak žmetni!

Vse vama vōovadim, samo nūcam malo več placa na tom novinskem paperi, ka vama vse lepou ta raztomačim. Vse vküper se je začalo tam malo pred mejsecom aprilom. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, in njena najboubka souseidica in padaškinja Rozina sta nad nekšnimi novinami glavē vküper djali. Dugo, preveč dugo sta nut v tiste novine gledali. Obrāčale sta ji, si neka tak pou po tiuma pou na glas brodili in grūntali eno dva dnejva. Po dvej dnevj sta zdignili glavē, novine pa zaprle. Rozina je odišla domou. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, pa je ostala doma. Gledala nas je, na, moram prajti, najbolje je gledala mene. Že sam si brodo, ka vragom pa je naopak z meuv?

- Nika je nej naopak. Samo tak je s teuv, bole te gledam, bole tak vōgleda, ka maš edno deset kil preveč, kak pa bi mogo meti. Pogledni si mene zdaj pa me pogledni za dva mejseca! Tū nut v

novinaj piše, kak leko vse tē kile, ka ji mam preveč, v dvej mejsecaj zgibim. Leko bi se po meni ravno, - mi je majūtala z novinami pod nousom, že včasi po tistom pa je začala vō iz ladihnika metati gesti, za steroja je bila gvüšna, ka je nej dobro.

Tak sam za večerjo doubou tri pere solate, falajček sira in nej pocukrani tej. Gnako so geli moji mlajši in moja žena tō. Tak so se začali moji žmetni dnevi. Nagnouk sam se spoumno, ka je vsikšo sprtolejt gnako. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, vsikšo sprtolejt kile doj dava. Mi pa moramo tou delati vküper z njou.

Dapa zato, ka tou že vejmo, vsi tak na skrivoma gejmo. Samo zavolo toga dnevi ne morejo biti tak proklotou žmetni, te prajli. Gvüšno ka nej samo zavolo toga. Geste ške nika drugoga. Naša Regina vsikši den stoupi bar eno sedemkrat na vago.

- Poglednite! V trej vörasjama dola dala trinajset dek, - vej kričati kouli štrte zadvečera, ka jo čuje cejla Sobota.

- Boug moj, vej mo pa pose-nola! Skur pou kile v dvej dnevaj, tou je rejsan čüdež, - tak guči vsigdar zazrankoma. - Mene poglednite, kak mi hasni dijeta! Vej me več nin nega! Vej pa že me je pou menje, - nas vej zbiditi ob dvej vnoči, gda zavolo lakote ne more spati.

Na, vidite! Tū je zdaj ta cejla žmečava. Vse te kile pa deke pa grame, ka moja tašča Regina, trno čedna ženska, doladā, moram ge nositi. Rejsan, tak se mi vidi, kak če bi se tou vse kelilo gor ne mene. Velkoga haska od tē njene dijete nede, tou vej. Tou pa

zato, ka sam jo eto zaodo na podi, kak si je rejzala falat okajenoga špejka. Tou je bilou malo po tistom, gda nam je za obed skūjala zafrigano župo, namesto mesa pa smo meli vsakši po edno djapko. Dnevi so zavolo toga gratali ške bole žmetni. Po tistom špejki je začala ške bole pogousti gučati, kelko kil je že doladala. Njene kile pa se kelijo name in mi delajo trno žmetne dneve.

Vüepam, ka rejsan več nedo dugo žmetni ...

Miki Roš

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsak drugi četrtek ob 13.00 na

1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v četrtek, **9. maja 2002.**

Ponovitev v soboto, **11. maja, ob 11.05, na 2. programu.**

Útba esik jövet-menet a

**Nádasd-Őrség Egyesült
Takarékszövetkezet
kirendeltsége**

**Szentgotthárd Széchenyi u. 1.
Tel.: 554-280**

Kínálatunkból:

• Betételhelyezés

- 3 hónapos lejáratra: első hónap 5 %, második hónap 6,5 %, harmadik hónap 10,75 % (éves hozam 7,48 %)

- 1 éves lejáratra takarékjegy 8 %, kamatjegy 8,66 % (sávós kamatozású, 11. és 12. hónapban már 12 %-kal)

- Ifjúsági betétként vagy lakás célra Fundamenta szerződéskötés.

• Hitellehetőség

- szabad felhasználású személyi hitel: 20.000-3.000.000 forintig maximum 5 éves lejáratra

- építési hitel:

a.) piaci kamatozású (építésre, bővítésre, felújításra, használt lakás-ház vásárlásra) a költségvetés vagy adás-vétel szerződés összegének 70 %-a vehető fel hitelként maximum 10 millió forint, maximum 20 éves lejáratra.

b.) kiegészítő kamattámogatású (új lakás-ház építésére, vásárlására) a költségvetés 90 %-a vehető fel, maximum 10 millió forint, maximum 35 éves lejáratra (20 évig kamattámogatásos).

- vállalkozói hitel

• Lakossági, vállalkozói számlavezetés

Az ügyintézés rábementi szlovén tájnyelven is történhet

NIKA ZA SMEJ...

Alpinisti

Dva alpinista že dugo senjata, če bi njiva gnauk gor leko splejzila na Mount Everest, tam svojo zastavo vödjala. Eden lejpi den se je pa njima tau pričalo. Z veliko mukov, s trpljenjom, depa gor sta prišla. Gda si tam malo počinita, te eden etak pravi: „Na, Baugi vala. Skurok sva s svojim življenjom plačala za tau, ka sva tuj. No, pa te zdaj es daj zastavo, ka go vödejam. Vej sva pa zatok telko trpela.”

Te drugi pa zdaj etak pravi: „Kakšo zastavo? Vej pa ge sam mislo, ka go ti maš!”

Mekla

Etognauk je Lujza v bauto üšla pa etak pravla bautoši: „Gospaud bautoš, prosim edno meklau.” Bautoš včasins kauči pa Lujzej v roke da edno meklau. Lujza pa zdaj etak: „Ta se mi ne vidi. Strašno duga je.”

Bautoš včasins edno drugo išče pa go ta da Lujzej. Lujza pa: „Ta je tu nej dobra, je nikša trda.”

Zdaj bautoš po tretjo segne, je že malo čemerasti, gda Lujza etak pravi: „Na, naj baude. Istina, ka je ta tu nej takša kak go meni trbej.”

Zdaj bautoš v čemeraj etak pravi Lujzi: „Nut vam go malo povijem ali si pa na njau sedete?”

10. in 11. aprila je Porabje obiskala delegacija slovenskega Solskega ministrstva in Zavoda RS za solstvo. Naši gostje Alenka Pavlovec, Bojana Budič in Roman Gruden (na sliki s števanovskimi malčki) so obiskali porabske narodnostne šole in števanovski vrtec. Z vodstvi šol in učitelji so se pogovarjali o pereči problematiki narodnostnega izobraževanja in iskali možnosti za reševanje le-te. Prvi pozitivni rezultat obiska že lahko vidite in si izposodite v knjižnici v Slovenskem domu: namreč številne slovenske strokovne knjige, primerne predvsem za učitelje. Zanje se slovenskemu solskemu ministrstvu lepo zahvaljujemo. Za nadaljnje rezultate pa bodo morale šole poskrbeti same.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

**Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič**

Naslov uredništva:
H-9970 Monoster,
Gardonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:

porabje@mail.datanethu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.